

KOD UCZNIĄ

--	--	--	--

**WOJEWÓDZKI KONKURS HUMANISTYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2012/2013**

ETAP REJONOWY

„Jak cię widzą, tak cię piszą”- obyczaje nie tylko rycerskie.

Drogi Uczestniku!

Test zawiera pytania z kilku humanistycznych dziedzin. Prosimy Cię, abyś uważnie przeczytał teksty i polecenia do nich a następnie wykonał zadania. Masz na to 60 min. Powodzenia!

Zad. 1 (3 pkt.)

Uzupełnij zdania odpowiednimi informacjami:

*Największa średniowieczna bitwa polskiego rycerstwa odbyła się w roku
(gdzie?) Wojska polsko-litewskie walczyły
z Polskim rycerstwem
dowodził*

Zad. 2 (2 pkt.)

Wypisz z ramki 5 wyrazów nazywających rekwizyty z muzeum średniowiecznego rycerstwa.

przyłbica, rewolwer, miecz, muszkiet, moździerz, bagnet, kolczuga, hełm, tarcza, szpada

Tekst źródłowy I

Mówi się, że Morgoth niechętnie przyjął wyzwanie, bo chociaż nikt nie dorównywał mu potęgą, to jako jedyny z Valarów znał uczucie strachu. Nie mógł wszakże odmówić, gdyż świadkami wyzwania byli jego poddani. (...) Fingolfin, Król Noldorów nazwał Morgotha tchórzem i władcą niewolników. Morgoth więc przyszedł, wspinając się z wolna od swego podziemnego tronu. (...) **Ukazał się okryty czarną zbroją, stanął przed królem niby wielka wieża uwieńczona żelazną koroną, a wielka czarna tarcza bez żadnego godła rzucała na niego cień podobny do burzowej chmury.** Fingolfin natomiast błyszczał w cieniu jak gwiazda, zbroję bowiem miał posrebrzoną, a tarczę błękitną, wysadzaną kryształami, gdy zaś dobył z pochwy miecza, Ringil załśnił niby sople lodu.

Grond, Młot Podziemnego Świata, podniósł się w ręku Morgotha i z rozmachem, jak piorun, spadł w dół. Ale Fingolfin uskoczył w bok i Grond uderzył o ziemię, rozłupując ją tak, że otworzyła się wielka jama i buchnął z niej dym zmieszany z ogniem. Wielokrotnie Morgoth próbował zmiażdżyć przeciwnika, lecz za każdym razem Fingolfin uskakiwał z szybkością błyskawicy; zadał Morgothowi siedem ran i siedemkroć Morgoth wrzasnął z bólu. (...) Ale w końcu króla ogarnęło zmęczenie, a Morgoth rąbnął go z góry tarczą. Trzykroć król pod ciosem padał na kolana, trzykroć wstawał i podnosił swoją strzaskaną tarczę i zgnieciony hełm. (...)Potknął się i przewrócił na wznak u stóp Morgotha, ten zaś postawił na jego szyi lewą nogę, ciężką jak góra. Fingolfin ostatnim rozpaczliwym wysiłkiem ciął Ringilem w tę stopę, a czarna dymiąca krew trysnęła.

Tak zginął Fingolfin, Najwyższy Król Noldorów, najdumniejszy i najmężniejszy z dawnych Królów Elfów. (...) Morgoth chwycił ciało króla, zmiażdżył je i chciał rzucić na żer swoim wilkom, lecz orzeł Thorondor w pośpiechu nadleciał ze swego gniazda, zniżył się nad głowę Morgotha i szponami rozdarł mu twarz. (...)Chwycił w potężne szpony ciało króla, wzbił się błyskawicznie na wysokość, gdzie strzały orków nie mogły go osiągnąć i uniósł ze sobą króla. Złożył go na szczycie.

wg J.R.R. Tolkien, *Silmarillion*.

Zad. 3 (3 pkt.)

Wydarzenia przedstawione w tekście I zapisz w formie planu. Zastosuj równoważniki zdań. (5 - 6 punktów)

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)

zad. 4 (2 pkt.)

Na podstawie tekstu I wyjaśnij jednym zdaniem złożonym, co znaczy zwrot: *wyzwać na pojedynek*.

.....
.....
.....

Zad. 5 (3 pkt.)

- a) Z zaznaczonego zdania w tekście I wypisz porównanie.
.....
- b) Przepisz poniższe zdanie, zamieniając epitety na wyrazy o znaczeniu przeciwnym (na antonimy).
Ukazał się okryty czarną zbroją, stanął przed królem niby wielka wieża.
.....

c) Wyjaśnij, w jaki sposób epitety i porównania w tekście nr I budują obraz Morgotha.

.....

Zad. 6 (1 pkt)

Wpisz do tabeli 3 elementy różnicujące (kontrastujące) bohaterów tekstu I

Morgoth	Fingolfin

Zad. 7 (4 pkt.)

Napisz, dla jakiego typu literatury charakterystyczny jest świat przedstawiony w tekście I. Uzasadnij swoją odpowiedź, podając dwa argumenty. (3 – 4 zdania)

.....

Zad. 8 (3 pkt.)

Dobierz do poszczególnych związków frazeologicznych odpowiednie wyjaśnienie znaczeń. Dopisz odpowiednie litery do cyfr.

związek frazeologiczny	wyjaśnienie znaczenia
1. wrócić z tarczą	A. stanąć do boju
2. podjąć rękawicę	B. wyzwąć na pojedynek
3. kruszyć kopię	C. walczyć, spierać się o coś, bronić jakiejś sprawy
4. rzucić rękawicę	D. przyjąć wezwanie do walki
5. wstąpić w szranki	E. powrócić jako zwycięzca
6. dama serca	F. kobieta, której honoru rycerz bronił i w barwach której walczył na turniejach
	G. powrócić jako pokonany w walce

1. - 2. - 3. - 4. - 5. - 6. -

Tekst źródłowy II

H. Sawka Boże, *Toś Polskę!*

Zad. 9 (3 pkt.)

Uzasadnij, dlaczego powyższy rysunek nie powinien ilustrować tekstu nr I. Podaj dwa argumenty.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zad. 10 (2 pkt.)

Napisz, jakie wartości cenią rycerze ukazani na rysunku? Nie cytuj słów rycerzy!

.....

.....

.....

Tekst źródłowy III

(...)Niemalże od dnia urodzin, a w każdym razie od momentu, w którym umiemy już patrzeć i obserwować, znajdujemy się niezależnie od naszej woli w wielkim muzeum obyczajów.(...) Rzadko zastanawiamy się nad tym, gdzie szukać początków zarówno naszych obyczajów, jak i różnych składników naszego stroju, a mają one często długą historię, chociaż właśnie zostały uznane za ultranowoczesne¹. (...)

Na powitanie zdejmujemy nakrycie głowy. Potem podajemy sobie ręce. Skąd się to wzięło? (...) Zdejmowanie czapki lub – później - kapelusza na powitanie wywodziło się z epoki rycerskiej. Hełmy średniowieczne miały ruchome żelazne przyłbice, osłaniające oczy. Gdy walka się rozpoczynała, należało je zamknąć, gdy się kończyła, można je było uchylić (stąd bierze się powiedzenie „z otwartą przyłbicą”). Gest wykonywany przy podnoszeniu przyłbicy dał początek dzisiejszemu salutowaniu wojskowych. Zdjęcie hełmu oznaczało poddanie się i stąd bierze się zdejmowanie nakrycia głowy przy powitaniu - gest symbolizujący gotowość podporządkowania się woli spotkanego. Ponieważ odpowiada on takim samym ukłonem, więc wymiana uprzejmości jest całkowita i nikt nie czuje się poniżony.

¹ultranowoczesny - bardzo nowoczesny

Tadeusz Rojek, *Damy, rycerze i dżinsy* (fragmenty)

Zad. 11 (1 pkt)

Zaznacz właściwą odpowiedź: „tak” lub „nie”.

Zdanie 1. : *Na zebraniu samorządu szkolnego nasz przewodniczący wystąpił z otwartą przyłbicą i zaproponował śmiało zmiany regulaminu.*

Zdanie 2.: *Maciek nagle opuścił zebranie z otwartą przyłbicą, gdyż przewodniczący nie zgodził się z jego zdaniem.*

W zdaniu 1. poprawnie użyto frazeologizmu „z otwartą przyłbicą”.

tak	nie
-----	-----

W zdaniu 2. poprawnie użyto frazeologizmu „z otwartą przyłbicą”.

tak	nie
-----	-----

Zad. 12 (3 pkt.)

Dopisz po 3 wyrazy lub związki wyrazowe bliskoznaczne do każdego z podanych słów:

witać się -

obyczaj -

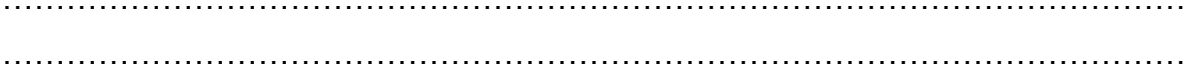
strój -

Zad. 13 (10 pkt.)

Ten współczesny obyczaj warto przechowywać w „muzeum” dla następnych pokoleń.
Napisz list na ten temat do redakcji młodzieżowego pisma.

Uwaga: praca nie może być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Brudnopsis

